

Дослідження

«Стан профорієнтаційної роботи в 11-х класах ЗНЗ м. Києва»

(демоверсія аналітичної довідки)

На виконання наказу Департаменту освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київський міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 16.09.2013 р. № 717 Центром науково-освітніх інновацій та моніторингу 23 жовтня 2013 року було проведено дослідження щодо вивчення стану профорієнтаційної роботи в 11-х класах загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.

Тема дослідження

Стан профорієнтаційної роботи в 11-х класах ЗНЗ м. Києва.

Об'єкт дослідження – профорієнтаційна робота у загальноосвітніх навчальних закладах.

Предмет дослідження – стан профорієнтаційної роботи у загальноосвітніх навчальних закладах.

Мета дослідження – вивчення стану профорієнтаційної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.

Практичне значення дослідження полягає у тому, що узагальнення отриманої інформації щодо стану профорієнтаційної роботи в 11-х класах загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва сприятиме прийняттю керівниками навчальних закладів ефективних управлінських рішень з питань організації профорієнтаційної роботи в учнівських колективах. Отримані дані допоможуть адміністрації навчальних закладів, практичним психологам, соціальним педагогам, класним керівникам скорегувати та спланувати профорієнтаційні заходи, спрямовані допомогти учням у виборі профілю навчання, визначенні майбутньої професії, шляхів отримання освіти за обраною спеціальністю.

Характеристика інструментарію моніторингового дослідження

Для досягнення мети дослідження розроблено три цільові анкети: анкету для практичного психолога, містить 9 питань; анкету для класного керівника – 10 питань; анкету для учня 11-го класу – 12 питань.

Метою анкет було одержання інформації про: стан матеріально-технічного забезпечення профорієнтаційної роботи у ЗНЗ; чинники, що впливають на учнів 11-х класів ЗНЗ м. Києва в процесі вибору професії; профорієнтаційні заходи, що проводять практичні психологи у ЗНЗ; заходи профорієнтаційного спрямування в 11-х класах ЗНЗ м. Києва; рівень поінформованості учнів з питань професійного самовизначення; чинники, що допомагають педагогічним працівникам у профорієнтаційної роботі; проблемні питання, які виникають під час здійснення профорієнтаційної роботи; обізнаність учнів 11-х класів щодо офіційного працевлаштування, їх ставлення до профільного навчання; сформованість професійних спрямувань.

Загальна характеристика складу учасників дослідження

У дослідженні брали участь 3351 респондентів із 201 загальноосвітнього навчального закладу (ЗНЗ) м. Києва, а саме: 198 практичних психологів; 199 класних керівників; 2954 учнів.

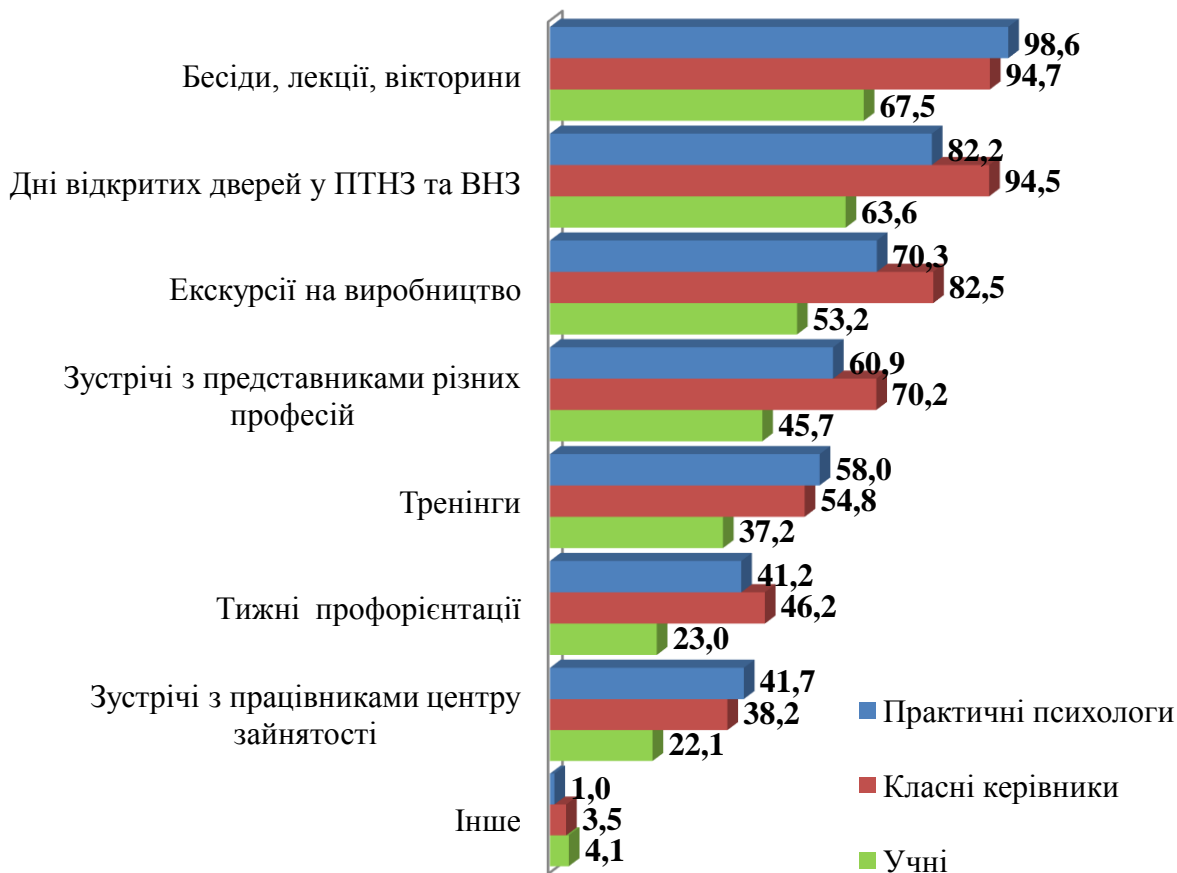
Висновки за результатами дослідження

Напрями та форми організації профорієнтаційної роботи у загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва

Найбільш поширеними формами профорієнтаційної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах є бесіди, лекції, вікторини. Серед профорієнтаційних заходів у ЗНЗ частіше за інші проводяться дні відкритих дверей у ПТНЗ та ВНЗ, екскурсії на виробництво. Проте заходи, що дають практичну інформацію щодо ситуації на ринку праці (зустрічі з працівниками

центру зайнятості, тижні профорієнтації), у навчальних закладах проводяться рідко.

Діаграма 1. Розподіл відповідей респондентів на запитання: «Які профорієнтаційні заходи проводяться у ЗНЗ?», (у відсотках)

Під час профорієнтаційних бесід практичні психологи зосереджують увагу учнів переважно на психофізіологічних аспектах професійного вибору: розвитку індивідуальних професійно важливих якостей, а вчителі – на практичних аспектах: умовах здобуття професій і особливостях працевлаштування, попиті професій на ринку праці.

До класних керівників, практичних психологів за консультаціями щодо вибору професії звертається половина учнів. Однак результативність консультування як практичних психологів, так і класних керівників невисока: скористалась їхніми порадами незначна частина опитаних старшокласників.

Батьки учнів 11-х класів з питань професійного визначення їхніх дітей частіше спілкуються з класними керівниками, ніж з практичними психологами.

Показником ефективності профорієнтаційної роботи в ЗНЗ є сформовані професійні плани старшокласників. За результатами дослідження, тільки половина учнів 11-х класів визначилися з професією.

Чинники, що впливають на професійне самовизначення учнів

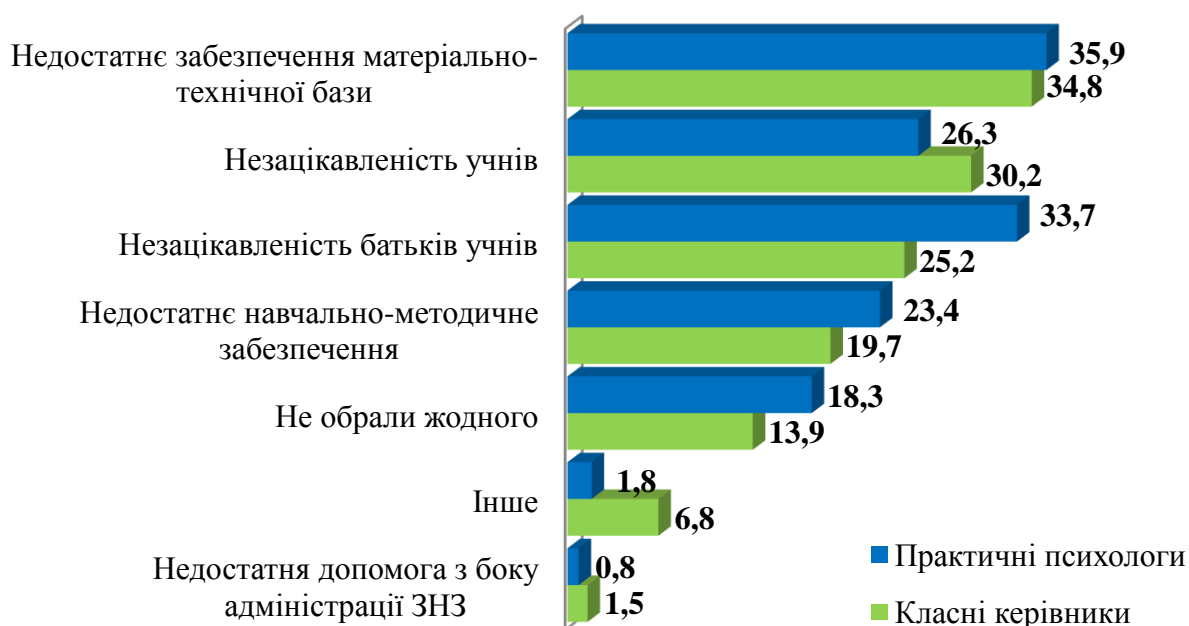
За результатами дослідження, на вибір учнями професії, впливають:

- поради батьків;
- бажання учнів реалізувати свої здібності;
- престижність професії у суспільстві.

Рекомендації класних керівників та психологів набули практичного втілення у житті тільки 14% старшокласників.

Дослідження показало, що матеріально-технічне і науково-методичне забезпечення, як визначальні фактори ефективності організації профорієнтаційного процесу в ЗНЗ не відповідають сучасним вимогам.

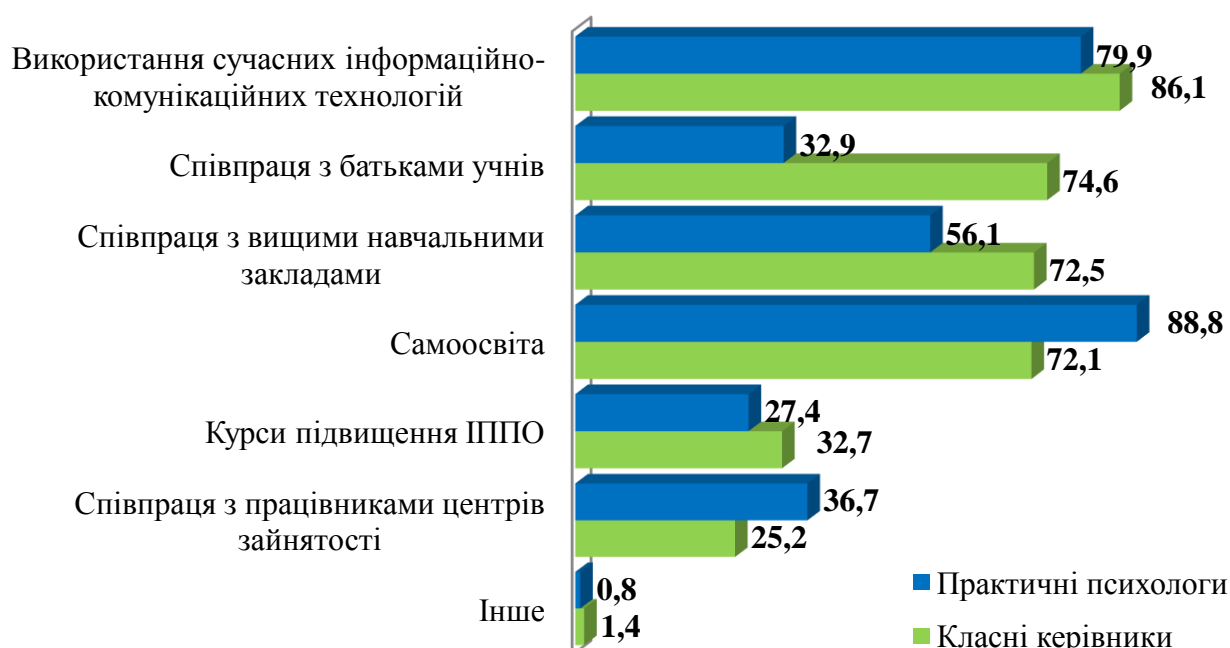
Діаграма 2. Розподіл відповідей респондентів на запитання: «Які проблеми найчастіше постають перед Вами щодо здійснення профорієнтаційної роботи?», (у відсотках)

Серед проблем, що перешкоджають ефективній профорієнтаційній роботі зі старшокласниками, педагоги також виокремлюють проблеми педагогічного впливу і взаємодії, брак часу.

Допомагає більшості педагогів оптимізувати профорієнтацію в ЗНЗ використання інформаційно-комунікаційних технологій та самоосвіта, співпраця з батьками.

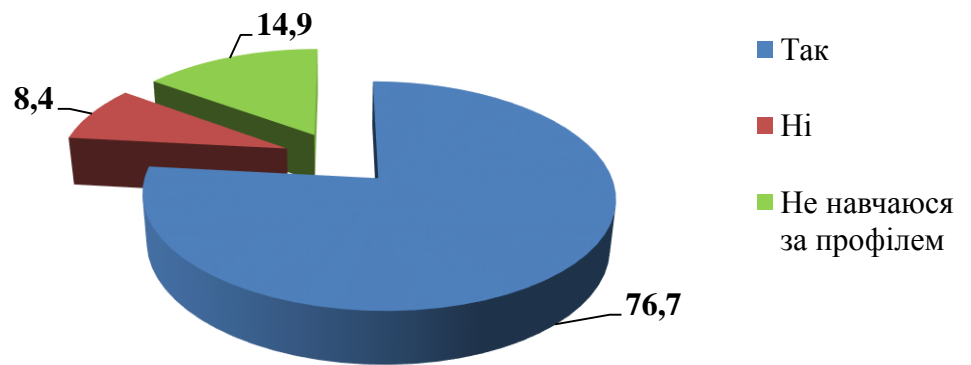
Діаграма 3. Розподіл відповідей респондентів на запитання: «Що з переліченого найбільше допомагає Вам проводити профорієнтаційну роботу?», (у відсотках)

Ставлення учнів до профільного навчання

Більшість учнів випускних класів ЗНЗ м. Києва задовольняє профіль навчання. Однак тільки у половини одинадятикласників професія, яку вони обрали, відповідає профілю навчання.

Діаграма 4. Розподіл відповідей учнів на запитання: «Чи задовольняє Вас навчання за вибраним профілем?», (у відсотках)

Діаграма 5. Розподіл відповідей учнів на запитання: «Чи відповідає вибрана Вами професія профілю, за яким Ви зараз навчаєтеся?», (у відсотках)

